

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Verkeerde wissel

door Jan Schinkelshoek De auteur is directeur van een communicatiebureau in Den Haag en oud-Tweede Kamerlid voor het CDA.

De wissel stond weer verkeerd.

In de aanloop naar de verkiezingen voor de Tweede Kamer zijn van alle kanten zoveel beloften gedaan dat het opnieuw dreigt spaak te lopen.

De verkiezingsprogramma's van links tot rechts boden, als altijd, tegen elkaar op: hoger minimumloon, meer windparken op zee, belastingverlaging voor de middengroepen, terugkeer van de basisbeurs. Na 17 maart hebben de partijleiders zich onder leiding van de informateur teruggetrokken om de puzzelstukjes bij elkaar te leggen en er een zo goed mogelijk 'totaalplaatje' van te maken, de opmaat voor het uiteindelijke regeerakkoord.

Verkiezingscampagnes hebben sinds jaar en dag iets van een weekmarkt. Waar krijg je de meeste waar voor je geld? Wie heeft de goedkoopste aardappelen? We hebben elkaar aangepraat dat je zo stemmen wint. Het is een soort transactiedemocratie, die garant staat voor teleurstellingen en zelfs frustraties. Al was het maar omdat niemand kan leveren wat hij belooft. Het regeerakkoord, het stuk papier waarop de nieuwe coalitie plechtig opschrijft wat ze gaat doen, is per definitie niets meer dan een halfbakken programma. Niemand krijgt helemaal z'n zin. Om iets binnen te halen, moet je iets weggeven.

Dat is de kracht van de Nederlandse vorm van democratie, zegt iedereen trots. Het is een consensusdemocratie, een beschaafde manier waarin minderheden met elkaar omgaan en uiteenlopende partijen elkaar het licht in de ogen gunnen. Dat de prijs hoog is – niemand voelt zich comfortabel met het eindresultaat, het nieuwe kabinet is van niemand – neemt het Binnenhof op de koop toe. Zo'n regeerakkoord geldt als de beste manier om het land, verdeeld als het is, regeerbaar te houden. Ook als een meerderheid (de coalitie) een minderheid (de oppositie) de wil oplegt. Het land moet wel worden bestuurd, toch?

Het klinkt zo vanzelfsprekend dat het verbloemt hoezeer de politiek – laten we het algemeen houden – de verkeerde accenten zet. Aan het Binnenhof zijn ze vooral bezig punten te scoren, bij te houden wat men heeft binnengehaald. Zie het bombastische lijstje met meer dan honderd punten dat de ChristenUnie bijhoudt. Het verbloemt dat bij het regeren – preciezer: het besturen, het uitvoeren, het omzetten van beleid in praktijk, de uitwerking van al die goedbedoelde plannen – steeds meer fout gaat. De affaire bij de Belastingdienst is niet meer dan het topje van de ijsberg. Daar, bij de controle, laat de Tweede Kamer keer op keer steken vallen. Het parlement heeft het hoofd er niet bij. Het is zo bevangen door scoringsdrift, zo bezig mee te sturen, dat het zich veel te weinig afvraagt of het gaat zoals het zou moeten gaan.

Misschien wordt het er met de 'nieuwe' Tweede Kamer beter op. Maar dan moet het parlement wel alsnog de wissel omzetten.